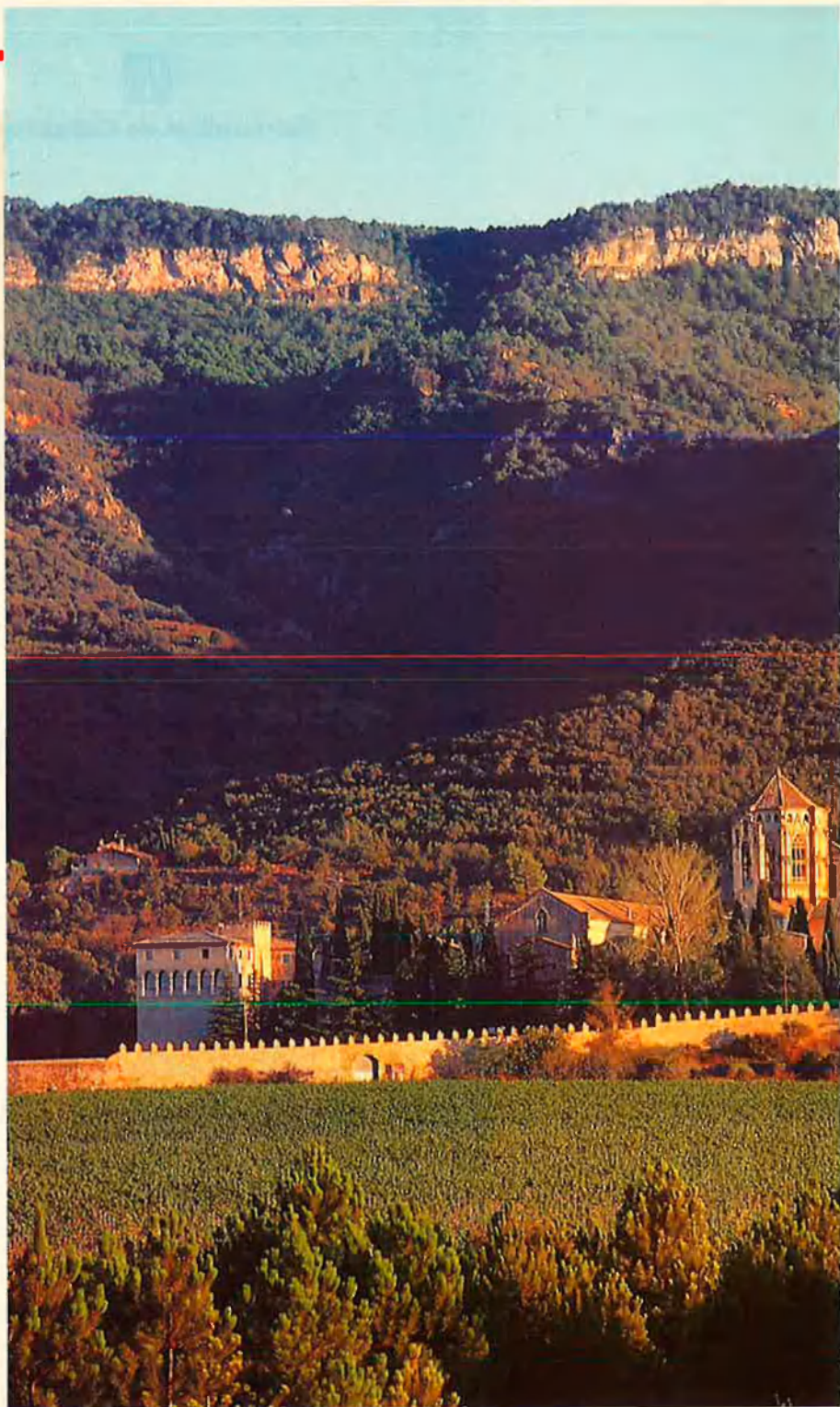

La ruta del Cister és una de les sortides més interessants quan s'acosten les vacances de Setmana Santa. Les tres joies cistercenques, Poblet, Santes Creus i Vallbona, són l'eix d'una visita que, a més de l'element arquitectònic, també té una gran incentiu gastronòmic, vins i caves amb denominació d'origen.

Aquesta és una oferta per deixar-se seduir pel turisme interior, lluny de la gentada. Una opció per als amants de les aventures de castells, convents, i templers. Per fer volar la imaginació i descobrir els escenaris de prínceps i princeses. Però també són uns paratges interessants per als amants de l'arquitectura, ja que s'hi poden trobar molts edificis romànics, gòtics i de transició entre els dos estils. La paciència i perseverança dels seguidors de la regla de Sant Benet ha permès que avui puguem gaudir d'aquestes joies arquitectòniques. A la vegada són tres museus reials que acullen les despulles de la corona catalana. La ruta del Cister, per això, també és un recorregut indispensable per conèixer la història de la Catalunya nova.

La bona capacitat d'acollida i una xarxa de comunicacions moderna que arriba a tot arreu (carreteres i transports públics) han fet de la zona una de les de més encant turístic i comoditat per ser visitada. Fins i tot el seu paisatge és ple de boniques imatges i diversitat. Bon exemple d'això són els boscos de Poblet, la immensa plana de l'Urgell, la serralada de Miramar, les muntanyes de Prades, la gran vall de vinya que hom domina quan entra a la Conca de Barberà, les rústiques muntanyes de la Ri-

L'APASSIONANT VISITA ALS MONESTIRS DE POBLET, VALLBONA I SANTES CREUS

LA RUTA DEL CISTER

ba, el recorregut del Francolí, el color rogenç del terme d'Aiguamúrcia, la pintoresca vall del Corb i la serra del Tallat. Tot plegat en tres comarques, l'Alt Camp, la Conca de Barberà i l'Urgell, que agrupen 65 pobles plens de racons per descobrir.

Poblet. El monestir de Santa Maria de Poblet, al terme municipal de Vimbodí (la Conca de Barberà), és l'edifici més important de la ruta i un dels monuments monàstics més significatius d'Europa. Poblet és un conjunt archi-

Des del camí de Milmanda, el conjunt arquitectònic del monestir de Poblet adquireix una espectacularitat impressionant. La seva situació geogràfica va ser un dels elements importants perquè la corona catalana hi destina els seus panteons.

tectònic que es remunta a 1151, quan el comte Ramon Berenguer IV donà a l'abadia de Fontfreda, prop de Narbona, unes terres a la Conca de Barberà perquè hi fundaren un monestir cistercenc. La primera comunitat s'hi instal·là el 1153. És un dels símbols més preats de Catalunya, ja que el rei Pere II el Cerimoniós (1336-1387) va convertir el monestir en panteó reial de la dinastia catalana. El conjunt, que ha estat restaurat modernament, enclou tres recintes tancats amb diverses dependències on es poden observar elements romànics tardans, com la capella de Santa Caterina (1250), elements gòtics com la capella de Sant Jordi (1452) i muralles i portalades impressionants. El claustre major és un bon exemple de transició del romànic al gòtic, estil que domina plenament en les tres ales restants, amb finestral calats amb fines llaceries. Davant el refectori (segle XII) i el calefactor, de factura romànica, hi ha el tradicional lavabo cistercenc, en un templet, també romànic. Passejar al voltant i per l'interior del monestir dona una sensació especial al visitant. La pau que regna a Poblet, la mateixa que acull les despulles dels monarques catalans, s'escampa per tota la comarca i encomana una agradable sensació de tranquil·litat a qualsevol que s'hi acosti. A més dels elements arquitectònics, també cal destacar un refinat retaule renaixentista d'alabastre i els museus del Reial Monestir de Poblet i de la Restauració del Monestir.

Santes Creus. Al municipi d'Aiguamúrcia (Alt Camp), al sector més septentrional del Camp de Tarragona, en una àmplia plana costera que circumda un amfiteatre de muntanyes fou bastit el monestir de Santes Creus. En aquesta vall reclosa, vora el riu Gaià, els monjos hi buscaven la pau i l'aigua tan preades. Com el de Poblet, també data del segle XII i junts van influir molt en la vida política, econòmica, religiosa i social del país. La fundació del monestir es remunta al 1150, quan els nobles Montcada donaren a l'abadia de la Grand Selva (Llenguadoc) unes terres a Valldaura (Cerdanyola del Vallès) per a la fundació d'una filial. L'abadia funcionava ja el 1152, però aviat els monjos cercaren un lloc més apartat i es traslladaren a Santes Creus. Hi ha tres recintes envoltats de murs. El segon recinte, al qual s'accedeix pel bell Portal Reial o de l'Assumpta, és el més important. Hi ha l'església, iniciada el 1114, que té una meravellosa porta romànica, un gran finestral gòtic i a la capçalera, una magnífica rosassa que, igual com alguns finestral romànics, conserva bells vitralls del segle XIII.

Vallbona. A la comarca de l'Urgell, amb Tàrraga com a capital, presidint la depressió

central catalana, hi ha un poble que acull el tercer dels monestirs cistercencs. Al monestir de Santa Maria de Vallbona, al poble de Vallbona de les Monges, la vida monacal de les monges no s'hi ha interromput durant vuit segles d'història i encara avui està perfectament conservat. L'origen del monestir es troba en una comunitat d'anacoretas (homes i dones) documentada a partir de 1150. El 1175, Berenguera de Cervera va fer incorporar la comunitat –llavors ja exclusivament femenina– a l'orde del Cister. Del conjunt arquitectònic destaca un cimbori-campanar amb àmplia llanterna de vuit cares, llaceries als finestrals i cristalls filigranats, bastit damunt la nau.

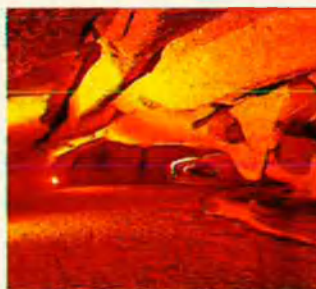
Montblanc. Aquesta és la capital de la Conca de Barberà, una comarca dividida en la conca estricta de la vall fluvial, formada pels rius

El conjunt monumental de Santes Creus destaca per l'abundància d'elements gòtics. Al voltant del claustre principal (foto) hi ha diversos sepulcres de nobles catalans.

Vallbona és el tercer monestir cistercenc després de Poblet i Santes Creus. Destaca per un cimbori-campanar octogonal.

La cova de Font Major és el gran atractiu de l'Espluga de Francolí. Un museu interior mostra els costums de

l'home primitiu.

Montblanc representa l'essència medieval de Catalunya. Tant les muralles com l'interior de la població conserven el caràcter passat de les llegendes de cavallers i princeses.

Francolí i Anguera; per la Baixa Segarra i per les muntanyes de Prades. La seva oferta monumental és molt considerable. És una de les ciutats que més bé ha conservat el seu aspecte medieval. A més, les seves muralles són les més ben conservades de Catalunya. La millor època per veure Montblanc és durant l'anomenada Setmana Medieval, coincidint amb la festivitat de sant Jordi. Els actes més remarcables són el macroespectacle de la representació de la llegenda de sant Jordi, la representació a l'interior de l'església de Santa Maria de les Corts Catalanes, de 1414, un sopar medieval a l'interior de l'antiga església de Sant Francesc, el mercat medieval o les escenes de vida quotidiana de l'edat mitjana que tot el poble s'afanya a representar. El foraster se sentirà transportat directament al segle XIII, només traspasar la Porta de Sant Jordi.

Tant dins com fora del recinte emmurallat, es poden trobar nombrosos racons i monuments esplèndids. Pel que fa a l'aspecte gastronòmic, s'hi poden tastar carquinyolis i altres dolços típics com els merlets i els montblanquins.

L'Espluga de Francolí. A l'extrem sud-oriental de la comarca de la Conca de Barberà, l'Espluga de Francolí està regada pels rius Milans i Francolí, i enclou la caseria i l'antic balneari de les Masies. El seu nom, del llatí *sepulca*, que significa 'cova', té l'origen en les nombroses coves o esplugues que hi ha al seu terme. Arran de l'atracció turística de Poblet, l'Espluga de Francolí s'ha dotat d'una important infraestructura de serveis, d'oferta cultural, de lleure; estretament lligada als atractius naturals que té el seu terme: les muntanyes de Prades i, molt especialment la cova de Font Major. Una part de la cova està habilitada com a museu sobre la vida i els costums de l'home primitiu. El Museu de la Vida Rural, el Casal, el Celler Modernista i Poblet, a quatre passes, són l'encant d'aquesta població. Angel Guimerà dedicà el nom de "la Catedral del Vi" al Celler Cooperatiu de l'Espluga de Francolí, obra dissenyada per Lluís Domènech i Montaner.

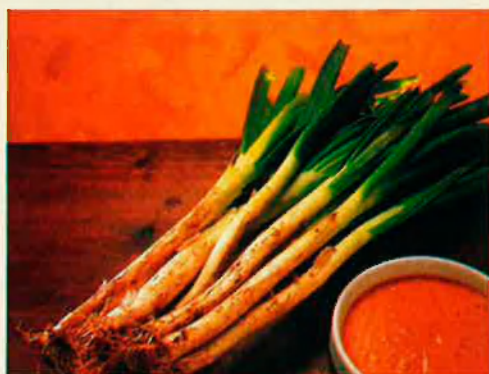
Sarral. Aquesta població és coneguda com el cor vinícola i artesà de Catalunya. Es troba situada al centre de la Conca de Barberà, a la dreta del riu Vallverd. Tant a l'interior com a l'exterior de la població hi ha nombrosos ele-

ments recomanables de visitar. L'exponent romànic més important de la vila és el timpà vell de l'església de Santa Maria, del segle XII, però també és d'obligada visita el carrer dels jueus, un dels més estrets d'Europa. El vi i el cava, amb denominació d'origen Conca de Barberà, són d'alta qualitat, i el Celler Cooperatiu, de l'arquitecte Pere Domènech Roure, és modernista i està considerat com una de les catedrals del vi. Un altre producte típic de Sarral és l'alabastre. El prestigi li ve de lluny. Hom diu que en temps dels romans, les pedreres d'alabastre de Sarral proveïen els artistes de l'època. Una de les obres més boniques feta amb aquest material és el retaule de l'altar major de Poblet. A Sarral, el visitant pot veure treballar els artistes, hereus de la nissaga que va popularitzar aquestes blanques i fines peces.

El carrer dels jueus de Sarral (dalt) és dels més estrets d'Europa. Aquest poble també és famós pels seus vins i caves i per l'artesanía en alabastre. Una bona calçotada (esquerra) és l'àpat indispensable quan hom viatja per la ruta del Cister. El castell dels comtes de Santa Coloma i la capella de Santa Magdalena (baix) són dos dels elements arquitectònics que distingeixen la monumentalitat de la noblesa medieval del poble.

Valls i la calçotada. Valls és la capital de l'Alt Camp, la comarca més elevada del Camp de Tarragona. A una vessant té la mar i a l'altra cims que arriben fins als 1.000 metres. La calçotada és la punta de llança d'una gastronomia intensa amb diverses particularitats. El ritual del cultiu del calçot, la seva preparació i l'elaboració de la salsa romesco són passos indispensables per a una bona calçotada. Trobar-se al voltant d'una taula en aquest acte de participació social que és la menjada de calçots produeix satisfacció tant al gourmet com al gourmand. El sabor exquisit dels grills de cebes blanques sucats amb romesco són l'àpat ideal durant aquesta apassionant ruta del Cister. Però a més de la calçotada, que es pot fer a tot l'Alt Camp i la Conca de Barberà, la ciutat de Valls compta amb importants museus, esglésies i un call jueu molt característic. Des de sempre Valls s'ha mostrat com una capital de comarca dinàmica i emprenedora capaç d'articular d'una manera eficaç l'agricultura i la gastronomia amb la indústria, els serveis, i darrerament el turisme. Sobretot en l'aspecte

agrícola, Valls es converteix en capital del Principat durant els primers dies d'agost amb Firagost. Amb un gran prestigi guanyat a pols, aquesta fira és la primera del camp català. Però no solament a nivell productiu Valls és una de les ciutats més importants de Catalunya. Des del punt de vista cultural i popular són reconegudes arreu del país les seves festivitats. A part de la festa de la calçotada, Valls és anualment visitada per la festa dels tres tombs, amb una llarga tradició. És més, en aquest aspecte de cultura popular, aquesta ciutat ha estat pionera en manifestacions catalanes tan emblemàtiques com els castellers, els correfocs i balls de diables, gegants i danses tradicionals.

Santa Coloma. A l'altiplà segarrenc de les comarques tarragonines a l'extrem nord-est de la Conca de Barberà hi ha la població de Santa Coloma de Queralt. Aquesta vila presumeix de pertànyer a una comarca pròpia i diferenciada de la Conca, cosa que es nota en el paisatge i la gent. Seguint els passos dels seus avantpassats, Santa Coloma conserva l'essència de la noblesa, destacant-se al·tíva sobre l'Alt Gaià. Dins la vila hi ha una oferta monumental notable, sobretot d'esglésies gòtiques i romàniques, a més de castells dels nobles de la zona. Una de les peces més emblemàtiques de Santa Coloma és el retaule d'alabastre de Sant Llorenç, a l'interior de l'església parroquial. Però Santa Coloma també és considerada una joia gastronòmica, sobretot pel romesco, un plat calent, compost de bacallà esqueixat i cuit i amanit amb aquesta salsa.

Amb el suport de:

DIPUTACIÓ DE
TARRAGONA